

ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ-ਬਾਣੀ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ

ਅੱਜ 31 ਮਈ, 2020 ਦਾ ਸਵਾਲ

ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ?

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਨਸਾਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸੇਧ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪਾਠ-ਪੂਜਾ ਲਈ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਜਾਂਚ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀ ਸੇਧ ਹੋਰ ਕੂੜ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇ। ਆਪਾਂ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਉਹ ਘੋੜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸਾਖੀ/ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਅਤੇ ਗੁਰਪਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਦੋਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਥੋੜੇ ਬਹੁਤ ਫਰਕ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਖੀ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਗੀ ਢਾਂਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸੁਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਬਲ ਦੀ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਈ ਘੋੜੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ ਵਲੋਂ ਖੋਹ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਜੋ ਕਹਾਣੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੋੜੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਾਬਲ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿੱਧਰ ਦੀ ਆਏ ਹੋ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ

ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਗੁਲਬਾਗ ਅਤੇ ਦਿਲਬਾਗ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਅੰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਘੋੜੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਮੰਨ ਵੀ ਲਲਚਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਘੋੜੇ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੇਣੇ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਵਥੇਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਲਿਆ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੋਵੇਂ ਘੋੜੇ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਿਆਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “**ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਛੀਨਾ ਗੁਰ ਸੀਨਾ**”।

ਜਦੋਂ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਚੋਰੀਆਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਵੀ ਬੇਗਮਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਲਿਆ। ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬੇਗਮਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੀਰੇ ਜਵਾਹਰ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਧਰੇ। ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੇਖ ਕੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਰਮ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਮੁਖ ਸੰਗ ਉਚਾਰਾ। ਤੁਵ ਸਿਰ ਚੋਰੀ ਲੇਖ ਉਦਾਰਾ।

ਜੇ ਅਬਿ ਚਹੁ ਕਰਹੁ ਉਪਕਾਰਾ। ਪਰ ਧਨ ਆਪ ਨ ਲਿਹੁ ਕਰ ਧਾਰਾ। ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼- ਰਾਸ 8- ਅਧਿਆਇ 4

ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਹੁਣ ਚੋਰੀ ਦੀ ਆਦਤ ਛੱਡ ਦੇ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਕਰ। ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਆਦਤ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਹੁਣ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰ ਲਈ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਗੁਰੂ ਪਹਿਲੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਕਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧॥ ਚੋਰੁ ਸਲਾਹੇ ਚੀਤੁ ਨ ਭੀਜੈ॥ ਜੇ ਬਦੀ ਕਰੇ ਤਾ ਤਸੂ ਨ ਛੀਜੈ॥ ਚੋਰ ਕੀ ਹਾਮਾ ਭਰੇ ਨ ਕੋਇ॥ ਚੋਰੁ ਕੀਆ ਚੰਗਾ ਕਿਉ ਹੋਇ॥ ੧॥ ਸੁਣਿ ਮਨ ਅੰਧੇ ਕੁਤੇ ਕੂੜਿਆਰ॥ ਬਿਨੁ ਬੋਲੇ

ਬੁਝੀਐ ਸਚਿਆਰ॥ ੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਚੋਰੁ ਸੁਆਲਿਉ ਚੋਰੁ ਸਿਆਣਾ॥ ਖੋਟੇ ਕਾ ਮੁਲੁ ਏਕੁ ਦੁਗਾਣਾ॥ ਜੇ
ਸਾਥਿ ਰਖੀਐ ਦੀਜੈ ਰਲਾਇ॥ ਜਾ ਪਰਖੀਐ ਖੋਟਾ ਹੋਇ ਜਾਇ॥ ੨॥ ਜੈਸਾ ਕਰੇ ਸੁ ਤੈਸਾ ਪਾਵੈ॥ ਆਪਿ
ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਵੈ॥ ਜੇ ਵਡਿਆਈਆ ਆਪੇ ਖਾਇ॥ ਜੇਹੀ ਸੁਰਤਿ ਤੇਹੈ ਰਾਹਿ ਜਾਇ॥ ੩॥ ਜੇ ਸਉ
ਕੂੜੀਆ ਕੂੜੁ ਕਬਾੜੁ॥ ਭਾਵੈ ਸਭੁ ਆਖਉ ਸੰਸਾਰੁ॥ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਅਧੀ ਪਰਵਾਣੁ॥ ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਜਾਣੁ
ਸੁਜਾਣੁ॥ ੪॥ ੪॥ ੬॥ {ਪੰਨਾ ੬੬੨}

ਆਓ ਹੁਣ ਥੋੜਾ ਅੱਗੇ ਚੱਲੀਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੂੜ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਗੰਦੇ
ਅਤੇ ਗੁੰਡੇ ਸਾਧ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ 1982-1984 ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਲੈਕਚਰ ਸੁਣੋ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਮ
ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੋਪੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਕਰੋ। ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਟੀ.
ਵੀ. ਵਾਲਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਇੱਥੋਂ
ਚਲੇ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਦਾ ਇਸ ਦਾ ਬਕਸਾ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ। ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਛੀਨਾ ਗੁਰ ਸੀਨਾ ਨੂੰ ਵੀ
ਉਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਭਾਵ ਕਿ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜਾਇਜ ਹਨ। ਬੀ.
ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਮਾਰਕ ਟੱਲੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ, “ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅੰਤਲੀ
ਲੜਾਈ” ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: 88 ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, “ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ
ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬੈਂਕ ਲੁੱਟਿਆ। ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਬੈਂਕ
ਦੀ ਬਰਾਂਚ ਸੀ। ਅਪਰੈਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਕ ਡਕੈਤੀ ਹੋਈ”।

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਅਤੇ ਡਾ: ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ
ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਬਦਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ 12 ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਮਸਕੀਨ ਅਤੇ
ਤਲਵਾੜੇ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਕਬਿਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਇਹ 14
ਰਤਨ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ
ਚੀਰ-ਫਾੜ ਕਾਲੇ ਅਫਗਾਨੇ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ
ਵੀ ਉਹੀ ਕੂੜ-ਕਬਾੜ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਪਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕੋਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ
ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਾਖੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਘੋੜੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਚੋਰੀਆਂ ਵਾਲੀ।

ਫਰਵਰੀ 1987 ਵਿਚ, ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਵਿਚ, 5 ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਦਾ ਡਾਕਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ
ਡਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਡਾਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਅਪ੍ਰੈਲ 23, 2020 ਨੂੰ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਖੂ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਤੇ ਪਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਲਿੰਕ ਹੇਠਾਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ 6 ਲੱਖ 63 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਲੋਕ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤੇ ਕੁਮਿੰਟਸ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਸ ਡਾਕੂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਡਾਕੂ ਮਾਰਨੇ ਅਸੀਂ ਸਿਖਾਏ। ਉੱਜ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਕਤੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਠੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ। ਖੈਰ! ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਸੱਚ ਅਤੇ ਕੌਣ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਬਿਜਾਏ ਹੋਰ ਕੂੜ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਗੁੰਡੇ ਸਾਧ ਦੀਆਂ ਸਪੀਚਾਂ ਤੋਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਕਾਲ ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਹੈੱਡ ਹਾਫਿਸ ਯੂ. ਕੇ. ਵਿੱਚ ਹੈ।

(ਡਾਕੂਆਂ ਵਾਲੀ ਵੀਡੀਓ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਕਲਿਕ ਕਰੋ ਜੀ)

ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਠਦੇ ਹਨ। ਪੰਥ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਥੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਥ ਦਾ ਦਿਵਾਲਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਹੈ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਡਾਕੂ ਮਾਰਨੇ ਪੈਣੇ ਹਨ? ਸੰਨ 1984 ਦੇ ਅਟੈਕ ਬਾਰੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਯੂ. ਕੇ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੀ। ਯੂ. ਕੇ. ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਇਸ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ? ਕੀ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਖਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਗਈ ਹੈ? ਕੀ ਯੂ. ਕੇ. ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਮੰਗ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨਗੇ? ਜੇ ਕਰ ਹਥਿਆਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਕੀ ਸਿੱਖ ਯੂ. ਕੇ. ਦੀ ਕਿਸੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਡਾਕੂ ਮਾਰਨਗੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ?

ਮੱਖੂ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਕਰ ਅਕਾਲ ਚੈਨਲ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 1984 ਦੇ ਸਾਕੇ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇ। ਪਿਛਲੇ 36 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ, ਜਾਹਲੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਕੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ।

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ, ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਗੁਰਬਲਿਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਵਰਗੇ ਗ੍ਰੰਥ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਸਾੜ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਜੀਵੇ। ਕੀ ਲੈਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੋਂ? ਕੀ ਬੁਝਿਆ ਪਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਬਿਨਾ ਜਿਹੜਾ ਚੋਰੀਆਂ ਡਾਕੇ ਮਾਰਨੇ ਸਿਖਾਵੇ। ਅੱਜ ਕਈ ਘੰਟੇ ਮੈਂ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਜਿਤਨਾ ਕੁ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਚੱਜ ਦੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਸਿਰਫ ਚੋਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ। ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਕਥਾ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਵੀ ਹੈ।

ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਮਝ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਉਂਝ ਵੀ ਤਕਰੀਬਨ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪਰ ਬਹੁਤੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਲਟੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਗੁੰਡੇ ਜਿਹੇ ਸਾਧ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰੱਜ ਕੇ ਗੰਦ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜਾ ਜਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਡੰਡੇ ਧਸਵਾ ਕੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰੇ ਕਰਕੇ ਕਹੇ ਕਿ ਇਤਨੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਚੋਰੀਆਂ ਡਾਕੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਮੁਦਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਮੰਨਣ, ਉਸ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਛੱਡਿਆ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੀ ਮੇਰਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮ ਕਰਾਂਗਾ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਘਰ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋ ਵੀ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਹਨ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫੂਨ ਜਾਂ ਈ-ਮੇਲ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ।

ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ,

ਮਈ 31, 2020.

Question of May 31, 2020

Is Sikhism a religion of thieves and robbers?

The doctrine of Gurbani gives good guidance to man. By understanding Gurbani and applying it in our life we can contribute to the creation of a good society. But sad to say, Sikhs have used Gurbani only for their recitation or to raise money. Almost all the guidance for examining one's life is taken from other false Granths and is being taken. So it is very difficult to improve their intellect.

I will try to put it in as few words as possible so that today's question is understood by all. We start with the story of the horses associated with the Sixth Patshah which is related to Bhai Bidhi Chand. This story is written with a slight difference in both Gur Bilas Patshahi VI and Gurpartap Suraj Prakash. This sakhi which is usually recited in Gurdwaras by Ragi Dhadi and other preachers has been heard by almost all of you. The narrators say that the sangat of Kabul used to bring horses for Guru Ji which were snatched by Emperor Shah Jahan on the way. But the story that is written in these Granths first shows that these horses belonged to the king. But when Guru Ji asked the sangat of Kabul where you came from and what

you have seen and heard about the king. In response, he mentions two hippopotamus horses named Gulbagh and Dilbag. Praising the endings of these two horses, they say that such horses should be with you, SatGuru Ji. Hearing their words, Satguru's mind also became tempted and started thinking of taking horses. The Guru thinks that the king should not pay with money because the king has a lot of money. Therefore, the duty of Bhai Bidhi Chand should be imposed so that he can steal it. Then when Bidhi Chand stole both the horses, Guru Ji had said, "Bidhi Chand Chhina Gur Sina".

When Bidhi Chand became famous for stealing, Mata Nanaki started saying that he also stole Begum's jewelery for me. Bidhi Chand did the same and soon stole the jewels and other diamonds of the Begums and brought them before Mata ji. Mata Nanaki was very happy to see him. Because Guru Arjan Dev Ji had told Bhai Bidhi Chand that there is a great act of theft in your writings.

Śrī arajana mujha saga ucārā. Tuva sira cōrī lēkha udārā.

Jē abi cahahu karahu upakārā. Para dhana āpa na lihu kara dhārā. Sūrāja prakāśa- rāsa 8- adhi'ā'i 4

Many other stories of thefts committed by Bhai Bidhi Chand are recorded in these Granths. At one place Guru Arjan Dev Ji says that Bhai Bidhi Chand should give up the habit of stealing and chant Naam. Bhai Bidhi Chand used to say that I have become accustomed to it, now I can't give up, then Guru Ji would say, do it for Parupkaar. In these Granths, after the thefts of Bhai Bidhi Chand, the Guru is praised. But in Gurbani the same Guru is

said to be something else in the body of the first Nanak. There it says:

DHANAASAREE, FIRST MEHL: If a thief praises someone, his mind is not pleased. If a thief curses him, no damage is done. No one will take responsibility for a thief. How can a thief's actions be good? || 1 || Listen, O mind, you blind, false dog! Even without your speaking, the Lord knows and understands. || 1 || Pause || A thief may be handsome, and a thief may be wise, but he is still just a counterfeit coin, worth only a shell. If it is kept and mixed with other coins, it will be found to be false, when the coins are inspected. || 2 || As one acts, so does he receive. As he plants, so does he eat. He may praise himself gloriously, but still, according to his understanding, so is the path he must follow. || 3 || He may tell hundreds of lies to conceal his falsehood, and all the world may call him good. If it pleases You, Lord, even the foolish are approved. O Nanak, the Lord is wise, knowing, all-knowing. || 4 || 4 || 6 ||

Now let's go a little further and listen to the lectures given by the government Sadh Bhindranwale from 1982-1984. In which he used to say that the weapons should be taken away from the people wearing these hats. When TV media went to do the interview, he would sometimes tell them not to leave or someone would snatch his box. He also repeated Bidhi Chand Chhina Gur Sina. This means that looting in the name of religion is permissible. BBC reporter mention his book on page 88 that Bhindranwale's men robbed a bank for the first time the day after Republic Day. It was a branch of Syndicate Bank in Amritsar. Another bank robbery took place in April.

Joginder Singh Vedanti and Dr. Amarjit Singh edited Gurbilas Patshahi VI.

Letters of appreciation were written by 12 other Sikh scholars, including Muskin and Talwara, and Kathit Singh Sehiban for their service. There were a total of 14 gems of the Sikhs which are full of praise for Gur Bilas Patshahi VI. The book was exposed by Kala Afghana who was found here on Sikh Marg. It also has the same rubbish that is in the Gurpartap Suraj Granth. Uha bhāvēm kaulām nū kaḍha kē li'ā'uṇa vālī sākhī hai bhāvēm ghōrē cōrī karana vālī atē bhāvēm hōra cōrī'ām vālī.

In February 1987, there was a robbery of Rs 57 million in the Punjab National Bank. Many educated Sikhs were involved in the robbery. Harpreet Singh Makhu posted an interview on YouTube on April 23, 2020 related to this robbery. I am putting the link below. So far this video has been watched by over 6 lakh 63 thousand people. In the comments below, almost everyone praises this robbery. The interviewer proudly says that we have taught the world to rob. However, in another video, another person misrepresents many of these things. Like buying a house. Well! It is not my subject who is telling the truth and who is lying. My subject is only the mentality of the Sikhs which the Sikhs have taken from other false scriptures instead of Gurbani and from the speeches of the Bhindranwale . This is what the Sikhs consider to be their religion. This interview is related to Akal Channel and I think its head office is in UK.

[\(Please click here to watch the postal video of robbery\)](#)

Many questions come to mind after watching this video. When and where did the Panth come together that the Panth has gone bankrupt now we have to commit robberies? About the 1984 attack, Indira Gandhi told the U.K. By. He had also sought advice from the government. U.K. Sikhs living in India are demanding documents. Have they met? Is a separate census

box accepted? What? By. Sikhs will kidnap someone to get their demands met? If money was needed to buy tax weapons, would the Sikh U.K. By. Will rob a bank and all other Sikhs will support them?

Makhu is an educated man. He may also have been a pracharak of the Shiromani Committee. If this is the mindset of the people of Akal Channel and other educated people then what will happen to the common man? There is not a single preacher in the world who has told the truth about the 1984 massacre. In the last 36 years, by lying as much as possible, by publishing fake books and then handing them over, there has been no cancer left in the minds of the people.

Granth like Dasam Granth, Suraj Prakash, Gurbalias Patshahi Chhevi should have been set on fire centuries ago or at least it should have been said that a Sikh is the one who lives according to Gurbani. What to take from such Granths? What is lacking without such a history that teaches theft and robbery. I read Suraj Prakash for many hours today and I did not like any of the things I have read. Praises for theft only. Sikh scholars say that the narration of these texts should be in gurdwaras and in many.

I think today's question is understood. Taxes can be given if anyone wants to answer but now I will not ask any more questions. Because it is of no use. Because it is difficult to change the mindset of Sikhs. After all, for almost 25 years I have been trying to tell the truth of Gurbani through the Sikh path but have not had much success. Because the opposite is happening. Even so, owning one is still beyond the reach of the average person. Bhindranwala said that he has taken revenge in so many hours by

sticking sticks in the genitals of women and committing inhuman acts. I can't live in a religion that is a plaintiff of the scriptures that cause theft and robbery and the Sikhs consider him a great martyr. So from today on I left Sikhism forever. Humanity is my religion. From now on, I will never go to any gurdwara or perform any religious rites. What to do about Sikh Marg? I have a lot of books and Granths, what to do about them? I will explain in a separate article how to make adjustments with housewives and children and any other such questions. Please don't call or email me about this. Thank you all.

Makhan Singh Purewal,

May 31, 2020.

Post a Comment on "ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ?"

 Name

 E-mail Address (never displayed)

Type comment here...

Notify me of replies

Post Comment

Showing 17 Comments (22 counting replies)

In Order ▼

Sarwansingh

Yes .

06/01/2020 at 12:35am 1 Like

Iqbal Singh Dhillon

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਮਈ 31 ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ Facebook ਉੱਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ?

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

06/01/2020 at 3:19am

Makhhan Singh Purewal

In reply to Iqbal Singh Dhillon

ਡਾ: ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਜੀ,

ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਤੇ ਛਪੀ ਕੋਈ ਵੀ ਲਿਖਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸ਼ੇਅਰ/ਪੋਸਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਉਸ ਲਿਖਤ ਉਪਰ ਸਵਾਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕੇ।

ਧੰਨਵਾਦ।

06/01/2020 at 12:27pm

Iqbal Singh Dhillon

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਜੇ ਸਵਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਿਬ ਹੈ ਅਤੇ 'ਸਿੱਖ ਧਰਮ' ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ 'ਹਾਂ' ਵਿਚ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਫੈਸਲਾ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਲਏ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਚੁੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ

ਭਾਵ ਮੈਂ 'ਸਿਖ ਧਰਮ' (Sikh Religion) ਨੂੰ ਚਿਰੋਕਣਾਂ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਕਾਰਨ ਲੱਗ-ਭੱਗ ਓਹੋ ਜੇਹੇ ਹੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਏਥੇ ਦੱਸੋ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਮੈਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਉਭਾਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਹਨ

1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ 'ਧਰਮ' ਭਾਵ ਮਜ਼ਹਬ (religion) ਚਲਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 'ਸਿਖ ਧਰਮ' ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੰਨ 1740 ਈਸਵੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਦਾਸੀ ਸਾਧੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਦ ਵਿਚ ਨਿਰਮਲੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਇਹ 'ਧਰਮ' ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਾਖ ਹੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ('ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਾਨਵਵਾਦ' ਅਤੇ 'Nanak and Humanism') ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਸਿਖ ਧਰਮ' ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਨਿਰਮਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕੂੜ-ਕਬਾੜ ਅਤੇ ਮਿਥਹਾਸ ਹੀ ਭਰਨਾ ਸੀ।

2. ਕੁਦਰਤੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੋਈ 'ਧਰਮ' ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਾਨਵਵਾਦ (Humanism) ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਚਿਤਵਿਆ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਸੀ ਜੋ ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਮਾਨਵਵਾਦ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ

ਅਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਾਨਵਵਾਦ ਦੀ ਲਹਿਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਮਾਨਵਵਾਦ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਲਹਿਰ ਵੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ 'ਮਾਨਵਵਾਦ' ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉੱਪਰ 1. ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ, ਆਪ ਜੀ ਦੇ 'ਸਿੱਖ ਧਰਮ' ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਸਿਖਮਾਰਗ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਨਿਮਰ ਸੁਝਾਓ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਵੈਬਸਾਈਟ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇਤਨਾ ਚੰਗਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ (humaneness) ਦਾ ਪ੍ਰਬਲ ਜਜ਼ਬਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਰਵੇ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

06/03/2020 at 7:14am 1 Like

Iqbal Singh Dhillon

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,

ਜੋ ਸਵਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਿਬ ਹੈ ਅਤੇ 'ਸਿਖ ਧਰਮ' ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ 'ਹਾਂ' ਵਿਚ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਲਏ ਰਹੇ ਹੋ ਉਹ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਚੁੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਭਾਵ ਮੈਂ 'ਸਿਖ ਧਰਮ' (Sikh Religion) ਨੂੰ ਚਿਰੋਕਣਾਂ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਕਾਰਨ ਲੱਗ-ਭੱਗ ਓਹੋ ਜੇਹੇ ਹੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਏਥੇ ਦੱਸੇ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਮੈਂ ਇਸ ਸਬਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਉਭਾਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਹਨ

1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ 'ਧਰਮ' ਭਾਵ ਮਜ਼ਹਬ (religion) ਚਲਾਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 'ਸਿਖ ਧਰਮ' ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੰਨ 1740 ਈਸਵੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਦਾਸੀ ਸਾਧੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਦ ਵਿਚ ਨਿਰਮਲੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਇਹ 'ਧਰਮ' ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਾਖ ਹੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ('ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਾਨਵਵਾਦ' ਅਤੇ 'Nanak and Humanism') ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਸਿਖ ਧਰਮ' ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਨਿਰਮਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕੂੜ-ਕਬਾੜ ਅਤੇ ਮਿਥਹਾਸ ਹੀ ਭਰਨਾ ਸੀ।

2. ਕੁਦਰਤੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੋਈ 'ਧਰਮ' ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀ

ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਾਨਵਵਾਦ (Humanism) ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਚਿਤਵਿਆ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ ਸੀ ਜੋ ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਮਾਨਵਵਾਦ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੇਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਾਨਵਵਾਦ ਦੀ ਲਹਿਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਮਾਨਵਵਾਦ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਚਾਰ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਲਹਿਰ ਵੀ ਚਲਾਈ ਜੋ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ 'ਮਾਨਵਵਾਦ' ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉੱਪਰ 1. ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ, ਆਪ ਜੀ ਦੇ 'ਸਿਖ ਧਰਮ' ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਸਿਖਮਾਰਗ ਵੈਬਸਾਈਟ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਨਿਮਰ ਸੁਝਾਓ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਵੈਬਸਾਈਟ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇਤਨਾ ਚੰਗਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ (humaneness) ਦਾ ਪ੍ਰਬਲ ਜਜ਼ਬਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਰਵੇ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

06/03/2020 at 7:15am

Harcharan Parhar

ਸਿੱਖੀ, ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਚੋਰ, ਲੁਟੇਰੇ, ਡਾਕੂ, ਗੰਡੇ, ਬਦਮਾਸ਼ ਕਾਬਿਜ ਹਨ, ਖਾਸਕਰ 1984 ਤੋਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਛੁਡਾਉਣੇ ਸੌਖੇ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁੰਨਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾਵਾਂ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਦਾ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ।

06/01/2020 at 5:14pm 1 Like

Gurindar Singh Paul

“ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ?”

ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਬਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਧਰਮ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ, ਸਾਰਵਜਨਿਕ, ਸਰਬ-ਸਾਂਝਾ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਧਰਮ ਦਾ ਧੁਰਾ ੧ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਿਬੇਕ ਬੁੱਧ, ਦਿੱਬਦਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਗਿਆਨ ਹੈ। ਸਦਗੁਣਾਂ (ਸਤ, ਸੰਤੋਖ, ਦਯਾ, ਧਰਮ, ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਪਰਮਾਰਥ ਤੇ ਪਰਸੁਆਰਥ ਆਦਿ) ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਇਹ ਸਚ ਧਰਮ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾਤ੍ਰੀਭਾਵ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਚਾਰ ਚੁਫੇਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ‘ਸਿੱਖ ਧਰਮ’, ਧਰਮ ਦੇ ਵਾਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਇਕ ਸੰਪਰਦਾਯੀ ਸੰਕੀਰਣ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਪਰਦਾਈ ਸੰਕੀਰਣ ਧਰਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮਾਇਆ, ਸੁਆਰਥ, ਬਦ ਨੀਯਤ, ਦਿਖਾਵਾ, ਦੰਭ, ਕਪਟ, ਭੇਖ, ਚਿੰਨ੍ਹ, ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਅਗਿਆਨਤਾ, ਮੂੜ੍ਹਤਾ, ਕੱਟੜਤਾ, ਉਪਦਰ, ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ.....ਵਗੈਰਾ ਹੈ! ਇਸ ‘ਸਿੱਖ ਧਰਮ’ ਨੂੰ, ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਚੋਰਾਂ, ਡਾਕੂਆਂ,

ਠੱਗਾਂ, ਲੁਟੇਰਿਆਂ, ਸਾਂਸੀਆਂ, ਧਾਨਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸ ਖਾਣੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

06/03/2020 at 5:32pm

Baldev singh toronto

ਜਦੋਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੁਟੇਰੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਲੁੱਟਦੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਸਾਂਤਰ ਦਿਮਾਗ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੁੱਟਦੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਿਆਣੇ ਸੁਹਿਰਦ ਲੋਕ, ਲੁਟੇਰੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਜਾਗਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। “ਹਰਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਉਪਾਇਆ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ॥” ਹਰੇਕ ਜੁਗ/ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬੰਦੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੇਸੱਕ ਲੁਟੇਰੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬੰਦੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਇਖਲਾਕੀ ਅਕੀਦੇ ਤੋਂ ਕਦੀ ਡੋਲੇ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਾਲੀ ਬੋਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਅੰਦਰ ਜਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਦੀਵਾ ਬੇਸੱਕ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੁਸਨਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਉਨਾ ਚਿਰ ਰੁਸਨਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਆਖਰੀ ਤੇਲ ਦੀ ਬੂੰਦ ਅਤੇ ਵੱਤੀ ਵੀ ਜਲ ਕਰਕੇ ਸਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਚਣਹਾਰਿਆ ਦਾ ਫੁਰਮਾਣ ਹੈ “ਜਬ ਲਗੁ ਦੁਨੀਆ ਰਹੀਐ ਨਾਨਕ ਕਿਛੁ ਸੁਣੀਐ ਕਿਛੁ ਕਹੀਐ ॥ ਭਾਲਿ ਰਹੇ ਹਮ ਰਹਣੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜੀਵਤਿਆ ਮਰਿ ਰਹੀਐ ॥ ੫॥੨॥” ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੁੜ ਆਪ ਵੀਚਾਰ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜਿਹੜੀਆ ਕੂੜ ਕਿਤਾਬਾ ਦੇ ਕੂੜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੈਬ ਸਾਈਟ ਨੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੈਬਸਾਈਟ ਸਿਖ ਮਾਰਗ ਹੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵੈਬਸਾਈਟ ਨੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਪਰ ਮੇਰੀ ਜਾਂਚੇ ਸਿਖ ਮਾਰਗ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਸਾਈਟ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਚੋਰਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਪਰਫੁਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਅਖੌਤੀ

ਧਰਮ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਮੁਦਈ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋ। ਬਾਕੀ ਕਿਸੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਜਾਣਕੇ ਜਾਣਾ ਜਾ ਨਾ ਜਾਣਾ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਨਿਜੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਪਰ ਦਰਅਸਲ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਰਵੇਸ਼ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਜਾਂਚੇ “ੴ” ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

06/03/2020 at 8:55pm

Manohar Singh Purewal

ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਹਾਲਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਉਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਹਿ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਨਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਹਰ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਸਰਬੋਤਮ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸਦੀ ਹੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਭੀ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਹੀ ਉਲਟ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਉਹ ਉਹ ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਸਰਬੋਤਮ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਡੇ ਔਗੁਣ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਔਗੁਣ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ।

ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਸੁਣ ਕੇ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਚੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਕਿਆਂ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣੇ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਡਾਕੇ ਚੋਰੀਆਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੌੜਾ ਬੋਲਣਾ ਭੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਨਿਰਮਲ ਧਰਮ ਦਾ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈਣ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਜਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉੱਥੇ ਇਹ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ੧ ਦੀ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦੇ ਸੱਚ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਵਵਾਦ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੀ ਉਸਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਫਿਰਕੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਰਸਮਾਂ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਭੁੱਲਣਹਾਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬੋਤਮ ਅਤੇ ਸਰਬ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਜਾਨਣ, ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਢਾਲਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਔਗੁਣਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਨਿਰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਈਮਾਨਦਾਰੀ, ਸੱਚੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੀ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਅਸਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਤਕਰੀਬਨ ੨੨ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

06/04/2020 at 1:31am

ENG DARSHAN SINGH KHALSA. AUSTRALIA

ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ?

. 31 ਮਈ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਸਿੱਖ-ਮਾਰਗ ਦੇ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ, ਹਰ ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਲਈ ਚਣੌਤੀ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦੀ ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ, ਸਿੱਖ-ਗੁਰਸਿੱਖ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 'ਮਾਨਵਤਾ, ਮਨੁੱਖਤਾ,

ਇਨਸਾਨੀਅਤ' ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਉੱਪਰ ਪਰਖੇਗਾ . . ਤਾਂ . . ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, . . .
ਏਧਰ ਜਾਂ ਉਧਰ . . . ਖੜਾ ਵੇਖੇਗਾ।

□ 1. ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਏਧਰ :- . . . ਮਾਨਵਤਾ, ਮਨੁੱਖਤਾ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਨੂੰ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਲਪੇਟੇ ਨਾਨਕ-ਫਲਸਫਾ, 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਹੈ। ਜੋ ਕੇਵਲ 'ਮਾਨਵਤਾ, ਮਨੁੱਖਤਾ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ' ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿੱਬ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਾਖੰਡੀ ਧਰਮਾਂ, ਮਜ਼ਹਬਾਂ, ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਪੂਜਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਕੀਆਂ-ਬੋਥੀਆਂ ਮੰਨਤਾਂ-ਮਨਾਉਂਤਾ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰੀਆਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜੇਹੇ ਹੱਠ-ਧਰਮੀ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਲੋਹ-ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

□ 2. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਧਰ :- . . . ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਥਾਪਿਆ/ਬੋਧਿਆ, ਮਾਨਸਿੱਕ ਉਲਝਨਾ ਭਰਿਆ, ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ, ਅਡੰਬਰਾਂ, ਪਾਰੰਪਰਾਵਾਦੀ, ਸੰਪਰਦਾਈਆਂ, ਪੂਜਾਰੀਆਂ, ਟਕਸਾਲੀਆਂ, ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ, ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਰੂੜੀਵਾਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਕੜ-ਜਾਲ ਵਿਚ ਉਲਝਿਆ, ਗੁਆਚਿਆ . . . “ਧਰਮ” ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਧਾਰਮਿੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਧੰਧਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗੁੰਢੇ, ਬਦਮਾਸ਼, ਮਵਾਲੀ, ਚੋਰ, ਡਾਕੂ, ਹਰ ਤਰਾਂ ਦਾ ਮਾੜਾ ਅਨਸਰ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸ 'ਧਰਮ' ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਰ/ਗਾਹਕ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਵੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੁਕਾਨਦਾਰੀਆਂ, ਧੰਧਾਂ ਜੋਰਾਂ-ਸ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

. ਡਰਪੋਕ, ਧਰਮ-ਭੀਰੂ, ਦੋਗਲੇ, ਦੋ ਬੇੜੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ/ਲੈਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਸਾ ਮਨੁੱਖ ਸੋਚੇਗਾ ਕਿ (ਮੈਂ ਇੱਧਰ ਜਾਊਂ ਜਾਂ ਉੱਧਰ ਜਾਊਂ, . . ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮੈਂ ਹੂੰ, ਕਿ ਕਿਧਰ ਜਾਊਂ ?)

. ਮਨੁੱਖਾ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਮਨੁੱਖ ਦੋਗਲੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਜੋ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਮਤਲਭ/ਫਾਇਦਾ ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਤਾਂ ਅਜੇਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

. ਬੈਰ !!! ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਰਨਾ !! ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਗਲੇ ਹੀ ਕਹਿਲਾਵਾਂਗੇ।

. ਦੁਬਿੱਧਾ ਵਿਚ ਰਹਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ ??

- . ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਜਾਵਾਂ ??
- . ਕਿਹੜਾ ਰਾਹ ਚੰਗਾ ਹੈ ਮਾੜਾ ??
- . ਫਾਇਦਾ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਹੈ ??
- . ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਸਵਾਲ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਂਣਗੇ।
- . ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
- . ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਹੈ, ਕਿ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮਕਸਦ/ਆਸ਼ਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖ ‘ਧਰਮ’ ਚਲਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੱਕ ਐਸਾ ਸੀ, (1469-1708 ; 239 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ)। ਨਾਨਕ ਫਲਸ਼ਫਾ ਤਾਂ ਕੇਵਲ . . ਮਾਨਵਤਾ, ਮਨੁੱਖਤਾ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਨਾਲ ਹੀ ਬਾ-ਬਸਤਾ ਸੀ, ਮੁਖਾਤਿਬ ਸੀ।
- . ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ‘ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ‘ਨਾਨਕ-ਫਲਸ਼ਫੇ’ ਦਾ ਅਸਲ ਮਨੋਰਥ, ਮਕਸਦ, . . ‘ਪ੍ਰਚੱਲਤ-ਧਰਮਾਂ’ ਦੇ ਚੱਕਰ-ਵਿਊ, ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਫੱਸੇ, ਉੱਲਝੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ, . . ਭਟਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਮਾਨਵਤਾ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਭਰਿਆ ਰਾਹ ਵਿਖਾਉਣਾ ਸੀ।
- . ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਚਿਆਰਤਾ, ਉੱਚਤਾ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਨਿਰਵੈਰਤਾ, ਨਿਰਭਉਤਾ, ਦਇਆਲਤਾ, ਪਰਉਪਕਾਰਤਾ . . ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ, ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ‘ਸੱਚ’ ਦੇ ਰਾਹ ਪੁਰ ਚਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਜੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਸੀ।
- . ਐਸਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਵੀ, ਹੋਇਆ ਵੀ (ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ) . . . . ‘ਨਾਨਕ-ਫਲਸ਼ਫੇ’ ਦੇ ਤਹਿਤ ‘ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ’ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ‘ਸਿੱਖ’ ਦਾ ਲਕਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਐਸੇ ‘ਸਿੱਖ’ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਐਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੀ ‘ਸਿੱਖ-ਸਮਾਜ’ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ।
- . “ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਜੋ ਸਿਖੁ ਅਖਾਏ ਸੁ ਭਲਕੇ ਉਠਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ॥ ਮ4॥ 305॥”।
- . “ ਸੋ ਸਿਖੁ ਸਖਾ ਬੰਧਪੁ ਹੈ ਭਾਈ ਜਿ ਗੁਰ ਕੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚਿ ਆਵੈ॥ਮ3॥601॥”

. ਪਰ, ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ 1730-1740 ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ 'ਨਾਨਕ-ਫਲਸ਼ਫੇ' ਦੇ ਮਾਨਵ-ਵਾਦੀ, ਮਨੁੱਖਤਾ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਭਰੇ . . ਮਨੋਰਥ/ਮਕਸਦ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸ 'ਨਾਨਕ-ਫਲਸ਼ਫੇ' ਨੂੰ "ਸਿੱਖ-ਧਰਮ" ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਤਿਰ ਦਿਮਾਗ ਗੁਰੂ ਅੰਸ-ਬੰਸ, ਨਿਰਮਲੇ ਪੂਜਾਰੀਆਂ, 'ਨਾਨਕ-ਫਲਸ਼ਫੇ' ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਨਾਨਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਨਾ ਕੀਤਾ।

. ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ, ਮਨੁੱਖਤਾ, ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਭਰਿਆ 'ਨਾਨਕ-ਫਲਸ਼ਫਾ' . . 'ਸਿੱਖ-ਧਰਮ' ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੋ ਅੱਜ ਕੁਰੱਪਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕੁਰੱਪਟ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, (ਕੂੜ ਗਰੰਥਾਂ (ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸਰਬ ਲੋਹ ਗਰੰਥ, ਦਸਵੀਂ ਕੂੜ ਪੋਥੀ।) ਦਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾਈ, ਪਾਰੰਪਰਾਵਾਦੀ, ਸਨਾਤਨੀ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਰੰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਕੂੜ ਗਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ, ਅੱਖਰ ਅੱਖਰ ਸੱਚ ਮੰਨਣਾ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ।

. ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ-ਫਲਸ਼ਫਾ' ਨਿਰੋਲ ਮਾਨਵਤਾ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਸਮੱਗਰ ਬਾਣੀ, ਸੁਚੱਜੇ ਸਚਿਆਰਤਾ ਭਰੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਪਰੋਤਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

. ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕਪਟ ਮਨ ਨਾਲ ਇਸ 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਫਲਸ਼ਫੇ ਉੱਪਰ ਅਮਲ ਕਰੇਗਾ, . . ਤਾਂ . . ਕਦੇ ਵੀ ਗੁੰਡਾ, ਬਦਮਾਸ਼, ਮਵਾਲੀ, ਚੋਰ, ਡਾਕੂ ਹਤਿਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ, . . ਬਲਕਿ ਸਚਿਆਰਤਾ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ।

. ਹਾਂ !! ਜਿਹਨਾਂ ਭੇਖੀ ਅਗਿਆਨੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ (ਕੂੜ ਗਰੰਥਾਂ- ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸਰਬ ਲੋਹ ਗਰੰਥ, ਦਸਵੀਂ ਕੂੜ ਪੋਥੀ।) ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੰਨਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, . . ਉਹਨਾਂ ਭੀੜਾਂ ਵਿਚ ਗੁੰਡੇ, ਬਦਮਾਸ਼, ਮਵਾਲੀ, ਚੋਰ, ਡਾਕੂ ਹਤਿਆਰੇ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣਗੇ।

. ਕੂੜ ਗਰੰਥਾਂ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਸਮੇਂ . . . ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਗਿਆਨਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਗਰੰਥਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। (ਸੁਰੂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸੂਦਰ ਹੀ ਸਨ। ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ/ਪੜ੍ਹਾਹੁਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋ ਵਿਰੋਧ ਕਿਸ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੋਇਆ।)

. ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ, ਮਸੰਦਾਂ, ਪੂਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਨ-ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੂੜਮੱਤੀ, ਮੰਨਮੱਤੀ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਾਉਣਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਸਦਾ ਫੈਲਾਉ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਾ-ਦਸਤੂਰ ਜ਼ਾਰੀ ਹੈ।

. ਅੱਜ ਜੋ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, . . . ਐਸੇ ਕੁਰੱਪਟ-ਨਿਜ਼ਾਮ, ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਰਵਾਇਤਾਂ, ਮਾਨਤਾਵਾਂ, ਮਨੋਤਾਂ ਨੂੰ . . . ਕੋਈ ਵੀ ਵੀਰ-ਭੈਣ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰੋਲ 'ਗੁਰਮੱਤ' ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਡੂੰਗਿਆਈ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਗਿਆਨ ਹੈ, . . ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਕੁਰੱਪਟ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰੇਗਾ।

. ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜੇਹੇ ਐਸੇ ਕੁਰੱਪਟ-ਨਿਜ਼ਾਮ, ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਰਵਾਇਤਾਂ, ਮਾਨਤਾਵਾਂ, ਮਨੋਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। . . ਸਮੱਗਰ 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਸਚਿਆਰਤਾ ਭਰਿਆ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਜੀਵਨ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

. ਮੇਰੀ ਨਿਜ਼ੀ ਚਾਹਤ ਹੈ, ਇੱਛਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਿੱਖ-ਮਾਰਗ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੀਰ-ਭੈਣ ਇਥੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜਰੂਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਕਿ ਉਹ ਕਿਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਪੜਚੋਲ ਤਹਿਤ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਉਹ (ਕੂੜ ਗਰੰਥਾਂ, ਚੋਰਾਂ, ਗੁੰਢੇ, ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ, ਭੇਖੀ ਮਵਾਲੀਆਂ, ਡਾਕੂਆਂ) ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਂਦੇ ਹਨ . . ਜਾਂ . . ਨਿਰੋਲ 'ਗੁਰਮੱਤ-ਗਿਆਨ' ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ ਜਰੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

. ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਤਾ ਬਣਾ ਚੁਕਿਆ, ਇਹ 'ਸਿੱਖ-ਮਾਰਗ' ਦਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ, ਜਰੂਰ . . . . ਦੁਰਅੰਦੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਡੂੰਗਿਆਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। 'ਸਿੱਖ-ਮਾਰਗ' ਦਾ ਇਹ ਹੱਕ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ।

ਇੰਜ ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਅਸਟਰੇਲੀਆ

4 ਜੂਨ 2020

06/04/2020 at 9:13am

ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ

ਵੀਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ (ਸਿੱਖ) ਧਰਮ ਉਤੇ ਅਧਰਮੀ ਚੋਰਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਿਰਾਸਤਾ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਧਰਮ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਬਾਹਰੀ ਤਨ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਤਨ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੀ ਚੋਰਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਤੇ ਇਹੀ ਅਧਰਮ ਦਾ ਬੀਜ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਤੇ ਅਧਰਮ ਇਕੋ ਦੇ ਹੀ ਦੋ ਰੂਪ ਹਨ। ਧਰਮ (ਗੁਣਾਂ) ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੀ ਅਧਰਮ (ਔਗਣ) ਹੈ ਤੇ ਅਧਰਮ (ਔਗਣਾਂ) ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੀ ਧਰਮ (ਗੁਣ) ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਧਰਮ (ਗੁਣ ਔਗਣ) ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਲਾਂਜਲੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅੰਕੁਸ ਗੁਰਬਾਣੀ (ਗਿਆਨ) ਹੈ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਇਸ ਗੁਰਬਾਣੀ (ਗਿਆਨ) ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ (ਗਿਆਨ) ਨਾਲ ਜਾਗਰਤ ਕਰਨਾ, ਝੱਖੜਾਂ (ਅਧਰਮ) ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਧਰਮ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਰਮ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਹਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੁਰਾਨ ਦੀ ਇਕ ਆਇਤ ਹੈ ਕਿ “ਤੇਰੇ ਜ਼ਿਮੇ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਸਾਡਾ ਸੁਨੇਹਾਂ ਪੁਚਾਣਾ ਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਲੇਖਾ ਲੈਣਾ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਮੇ ਹੈ” (ਸੂਰਾ 13 ਅਲ-ਰਾਅਦ, ਆਇਤ 41) ਜੋ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ

ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੰਨੇ ਜਾਂ ਨਾਂ ਮੰਨੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸੁਨੇਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹੈ। ਧਰਮ (ਗੁਣਾਂ) ਦੀ ਸਾਂਝ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਠੋਸਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਧਰਮ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ, ਤੇ ਇਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਧਰਮ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਝਾਉ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਵੀਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

06/04/2020 at 9:37am 1 Like

Hakam Singh

ਆਪ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਅਲੋਚਕ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਬਹੁਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਵੀ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਸਾ ਦੋਗਲਾਪਣ ਕਾਰਾਮਦ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਕ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਾਰਾ ਢਾਂਚਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਬਨਾਉਣ ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਮੂਥਨ ਕਰਨਾ।

ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਕ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਘਿਓ ਖਿਚੜੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਆਸ ਕਰਨੀ ਬੇਅਰਥ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਸਤੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਮਲਕੀਅਤ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਦਖਲ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਘਪਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਧੀਰ ਮੱਲੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਪੋਥੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੱਕਦਾਰੀ ਦਾ ਅੰਦਰਾਜ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ

ਸੀ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਕਾਪੀਰਾਇਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਤਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾਪੀਰਾਇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਉਦਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੁਣ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਸਟੇਜ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਖੁਲ੍ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੋਰਮ ਬਣਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ।

06/04/2020 at 4:27pm

Jarnail Singh

ਸ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਤੁਸੀਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਬਾਕੀ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੋਰ ਡਾਕੂ ਹਰ ਮੌੜ ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮਾਤਰ ਰਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਚੋਰ ਡਾਕੂ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਨਾ 662 ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੁਰਦਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੋਰ ਡਾਕੂ ਲੁੱਚੇ ਲਫੰਗੇ ਹਰ ਧਰਮ ਹਰ ਨਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤਾ ਕਰਤੇ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਗੱਲ

ਬਾਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮਾਨਣ ਨਾਲ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਤੁਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਤੁਰੇ ਨੇ। ਪਰ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ। ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਨੇ। “ਅਮਲੁ ਗਲੋਲਾ ਕੂੜ ਕਾ ਦਿਤਾ ਦੇਵਣਹਾਰਿ॥ ਮਤੀ ਮਰਣੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਖੁਸੀ ਕੀਤੀ ਦਿਨ ਚਾਰਿ॥ ਸੱਚ ਮਿਲਿਆ ਤਿਨ ਸੋਫੀਆ ਰਾਖਣੁ ਕਉ ਦਰਵਾਰੁ॥” ਪੰਨਾ 15। ਕਰਤੇ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਕੂੜ ਦੇ ਅਮਲ ਤੇ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੂੜ ਦਾ ਅਮਲ ਧਾਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੀਵਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਵਾਰਨ ਲਈ ਸੱਚ ਜਾਣੀ ਲਿਵ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਵ ਅਤੇ ਧਾਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਦੀਵ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਵਿਰਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸੋਫੀ ਆਖਦੇ ਨੇ। ਭਗਤ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਵਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੈਂਤ ਵੀ ਉਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੈਂਤ ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ ਵੀ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਮਲ ਵੀ ਉਹੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਫੀ ਵੀ ਉਹੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋਅ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ। ਚੋਰ ਠੱਗ ਡਾਕੂ ਲੁੱਚੇ ਲਫੰਗੇ ਹਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦੇ ਪਾਦਰੀਆਂ ਦੀ ਬੱਚਿਆ ਨਾਲ ਬਦਫੈਲੀਆਂ ਹਰ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਬੱਚਿਆ ਨਾਲ ਬਦਫੈਲੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਆਏ ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ ਅਤੰਕਵਾਦੀ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਕਾਰਨਾਮੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਅਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ

ਤੁਸੀਂ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਐਸੀ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਾਰੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਮਿਥਿਹਾਸ ਨ ਰਚਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮਿਥਿਹਾਸ ਖੰਡ ਚ ਲਬੇੜੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਸਮਝ ਆਮ ਆਦਮੀ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਓਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ। ਜੇ ਯਸੂ ਮਸੀਹ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲੀ ਯਸੂ ਮਸੀਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੋ ਭਾਣਾ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਿਰਮੌਰ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੀਆਂ। ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੋ

ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਕੋਈ ਸ਼ਖਸ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਬੁਰਾ ਬਣ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਚੰਗੇ ਰਾਹ ਪੈ ਚੰਗਾ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਪਰ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਭੁਗਤਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਚੋਰ ਲੁਟੇਰਾ ਬਣਿਆ ਉਹ ਚੋਰ ਲੁਟੇਰਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਬਸ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਭ ਕਹਾਣੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਘੜੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਬਿਪਰ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤ ਕਰਕੇ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨੇ ਘੋੜੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਘੋੜੇ ਲਹੌਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਲਿਆਏ ਗਏ। ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਚਤੁਰਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਹਾਨਤ ਨਾਲ ਲਹੌਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਲ ਕਰਕੇ ਘੋੜੇ ਵਾਪਸ ਲਏ ਹੋਣ। ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰ ਸਾਂਈ ਸੁੰਦਰਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਵੀ ਗੂੜਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਵਰਤਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਬਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਾਇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਵੇ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਿਕ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੂਰਮਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ।

ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਉਹਨਾਂ “ਸਿੱਖਾਂ” ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਜੋ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਜਾਂ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਵਰਗੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਕਦਰ ਲਿਬੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਫ ਹੋਣਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਜੋ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਏਗੀ। ਪਰ ਉਹ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ। ਉਹ

ਗਿਣਤੀ ਚ ਘਟ ਲਗਦੇ ਨੇ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥੀਏ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਕੂਕਦੇ ਨੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਇਹ ਲੋਕ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਤੇ ਤਾਂ ਕਾਬਜ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਪਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚਲੀ ਸਿੱਖੀ ਸਦਾ ਲਈ ਅਜਾਦ ਹੈ। ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਥੇ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਆਮ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਲਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਸਿੱਖ ਕੋਲ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਛੱਡਿਆ। ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨ ਤਾਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋ ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਨਮੁਖ ਜਾਂ ਗੁਰਮੁਖ ਬਣਦੇ ਹੋ ਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋ। ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਹਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਨਾਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਚਾਰ ਉਦਾਸੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਚਲਦੇ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤੁਹਾਡਾ ਨਿਜੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਦੀਵਾ ਜਗਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

06/04/2020 at 4:35pm 1 Like

Gurprit Singh

yes, i agree 100%

06/04/2020 at 6:21pm

Parminder Metla

I'm fully agreed with S. Jarnail Singh. Please review your decision.

Regards,

06/05/2020 at 1:28am

Dr. Sarbjit Singh

“ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ?”, ਇਹ ਸਵਾਲ, ਦਾਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕੁਝ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿਜੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੌਂਪ ਦਿਤਾ ਸੀ? ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਗੁਰਗੱਦੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਸੀ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ, ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਜੇਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਯੋਗਤਾ ਹੀ ਵੇਖੀ ਸੀ। ਦਸਵੇਂ ਪਤਾਸ਼ਾਹ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰਗੱਦੀ, ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿਤੀ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ, “ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਚੋਰ ਅਤੇ ਡਾਕੂ ਹਨ”, ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕਿ, “ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ”। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ, ਆਪਣਾ ਇਹ ਸਵਾਲ, ਬਦਲ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਉਪਾਇ ਕੈ ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ ॥ ਓਥੈ ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਨਿਬੜੈ ਚੁਣਿ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾਲਿਆ ॥ ਥਾਉ ਨ ਪਾਇਨਿ ਕੂੜਿਆਰ ਮੁਹ ਕਾਲੈ ਦੋਜਕਿ ਚਾਲਿਆ ॥ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਰਤੇ ਸੇ ਜਿਣਿ ਗਏ ਹਾਰਿ ਗਏ ਸਿ ਠਗਣ ਵਾਲਿਆ ॥ ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ ॥੨॥ (੪੬੩)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਬਹੁਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਿਰੋਧ ਹੋਏ ਸਨ, ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਬਹੁਤ

ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਗਰਸ਼ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੇ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ, ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਸਿੱਖਮਾਰਗ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ੋਭਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ ॥ ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ ॥ ਇਤੁ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ ॥੨੦॥ (੧੪੧੨)

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ, “ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ”, ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦਾ, ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਸੀ, ਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਹਨ ਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ, ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾਇਮ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ, ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟ ਰਹਿਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸਨ। ਜੋ ਵੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਦੂਸਰਿਆ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਸਾਲਾ ਲਗਾ ਕੇ ਤੇ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ, ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਸੇ ਉਪਰ ਆਪਣੀ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬੋਧੀ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਮੰਨਣਾਂ ਕਿ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾਂ ਹੈ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿਜੀ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਃ ੧ ॥ ਸਾਮ ਕਹੈ ਸੇਤੰਬਰੁ ਸੁਆਮੀ ਸਚ ਮਹਿ ਆਛੈ ਸਾਚਿ ਰਹੇ ॥ ਸਭੁ ਕੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ॥ ਰਿਗੁ ਕਹੈ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਦੇਵਾ ਮਹਿ ਸੂਰੁ ॥ ਨਾਇ ਲਇਐ ਪਰਾਛੁਤ ਜਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਤਉ ਮੋਖੰਤਰੁ ਪਾਹਿ ॥ ਜੁਜ ਮਹਿ ਜੋਰਿ ਛਲੀ ਚੰਦ੍ਰਾਵਲਿ ਕਾਨ੍ ਕ੍ਰਿਸਨੁ ਜਾਦਮੁ ਭਇਆ ॥ ਪਾਰਜਾਤੁ ਗੋਪੀ ਲੈ ਆਇਆ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ॥ ਕਲਿ ਮਹਿ ਬੇਦੁ ਅਬਰਬਣੁ ਹੂਆ ਨਾਉ ਖੁਦਾਈ ਅਲਹੁ ਭਇਆ ॥ ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰੁ ਲੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰੇ ਤੁਰਕ ਪਠਾਈ ਅਮਲੁ ਕੀਆ ॥ ਚਾਰੇ ਵੇਦ ਹੋਏ ਸਚਿਆਰ ॥ ਪੜਹਿ

ਗੁਣਹਿ ਤਿਨ੍ ਚਾਰ ਵੀਚਾਰ ॥ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਕਰਿ ਨੀਚੁ ਸਦਾਏ ॥ ਤਉ ਨਾਨਕ ਮੋਖੰਤਰੁ
ਪਾਏ ॥੨॥ (੪੭੦)

ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਸਬਦ ਵਿਚ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਕੀਆ ਦੀ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੀ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਕਿਸ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਨਿਜੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਦਾਸ, ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇਗਾ, ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਾ ਤਿਆਗੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਕਾਰੋਨਾਂ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅੱਜਕਲ ਅਜੇਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਇਧਰ ਜੋਗੇ ਹਨ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਧਰ ਜੋਗੇ ਹਨ।

ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਸਿੱਖਮਾਰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰੰਤੂ ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਿਸਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਭੇਜਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਿਸਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਾਸ ਤਾਂ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖਮਾਰਗ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਬਾਕੀ ਫੈਸਲਾ, ਸਿੱਖਮਾਰਗ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।

"ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ"

(ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ)

Email = sarbjitsingh@yahoo.com

<http://www.geocities.ws/sarbjitsingh/>,

06/05/2020 at 2:00pm 2 Likes

Iqbal Singh Dhillon

In reply to Dr. Sarbjit Singh

ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ (religion) ਚਾਲੂ (launch) ਕੀਤਾ ਸੀ ?

ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਖੇਪ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ (to the point) ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਇਕ ਲੇਖ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਲਿੰਕ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਨਾ ਕਰਨਾ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

06/06/2020 at 7:37am 1 Like

Harbhajan Singh

Purewal Ji:

There is no question that Gurdwara system is presently highly polluted and is littered with openly gangster elements and/or cunning pujaree syndicates. We cannot waste our time to try to fix it. These types of institutions will continue to exist and exploit the weak, using fear and their blind faith. Nanak never bothered to fix them, only exposed their true nature so man can discover himself by connecting with "Shabad" a gift, bestowed on us by the enlightened contributors of Granth Sahib.

There is great need for a forum like 'Sikh Marg' to help propagate the message of Gurbani for truth seekers and dispel/expose the onslaught of falsehoods and myths daily broadcast through most Gurdwaras/Deras/websites and other methods.. Your remarkable service has helped many many sikhs to understand how these falsehoods ingrained in the sikhs from

childhood have polluted their lives. Some very smart writers are contributing to this effort on this forum. Please do not discount the value of this service and continue to provide bold thought provoking ideas for everyone's benefit. Your service is highly appreciated. Thanks.

06/06/2020 at 5:08am 1 Like

Makhan Singh Purewal

ਇਸ 31 ਮਈ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ/ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ। ਕੁੱਝ ਕੁ ਤੁਹਾਡੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਵੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ ਪਰ ਬਹੁਤਾ ਕੁੱਝ ਉਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਹੀ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਹੀ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਮੁੜ ਕੇ ਫਿਰ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਲ 7 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਲਿਓ।

ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਜੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਹੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਸਿਰਫ ਅੱਪਡੇਟ ਹੋਣਾ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੁੱਝ ਪਹਿਲਾਂ ਛਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਫਿਰ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਤੇ ਛਪੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਪਰੋਫਟ/ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਆਪਣਾ ਸਮਾ ਤੇ ਪੈਸਾ ਨੁਕਸਾਨਿਆਂ ਹੀ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਜੇ ਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਲੇਖਕ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਹਿਮਤ ਤਾਂ ਉਹ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਹਟਾਈਆਂ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹਟਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਰੋਨਾ ਵਾਰਿਸ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਭਰਮ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜਿਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਪਤਾ ਕਰ ਲਿਓ ਪਰ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਕਦੀ ਵੀ ਪਛਤਾਵਾ

ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਲਿਖੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਕੂੜ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਲ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਰ ਗੱਲ ਉਸ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਵਿਚਾਰਨੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨਣੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਨ ਡਾ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੇਵਾਲ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਪੰਨੇ ਤੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਆਮ ਹੀ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੱਲ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। ਉਂਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਰਹਿਮਤ ਅਤੇ ਨਰਮ ਦਿਲ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਸਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕੱਲ ਵਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ 6 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਕਾ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਜ਼ਿਊਂਦੇ ਸਾੜ ਕੇ ਗਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਇਰ ਪਾ ਕੇ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਸਿੱਖ ਪਿਛਲੇ 35-36 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਠੂਠਾ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜ ਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੁਕਰੀਆਂ ਮਾਰਨਗੇ ਤਾਂ ਦੱਸੋ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਸਿੱਖ ਕੋਲੋਂ ਅਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਾਤ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਖੂਬੀ ਹੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਦੇ 5 ਜੂਨ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਿੰ: ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਛਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ 'ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ' ਦੇ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਮਰਨ ਮਰਾਉਣ, ਫੱਟੇ ਚੁੱਕਣ, ਸੋਧਾ ਲਉਣ, ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੁਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਲਿਲਕਤੀਆਂ। ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਠੰਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਠੀਕ ਹੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰਾ ਦੋਸ਼ ਦੂਸਰਿਆਂ ਤੇ ਥੋਪਣ ਦੇ ਆਦੀ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ?

06/06/2020 at 10:22pm

Dr. Sarbjit Singh

ਡਾ: ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ 06/06/2020 ਦੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਦਾਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁਛਿਆ ਹੈ:

“ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ (religion) ਚਾਲੂ (launch) ਕੀਤਾ ਸੀ ?

ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਖੇਪ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ (to the point) ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਇਕ ਲੇਖ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਲਿੰਕ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਖੋਚ ਨਾ ਕਰਨਾ।

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

06/06/2020 at 7:37am “

ਡਾ: ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਕਾਫੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਜੁਆਬ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਾਂ (religion) ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੇ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿਓ ਕਿ, ਧਰਮ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੀ ਕਰੋਗੇ?

ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਮਜ਼ਹਬ ਸਬਦ ਵਰਤਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਿਆ?

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮਜ਼ਹਬ ਤੇ ਧਰਮ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ (religion) ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਾਫੀ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਖੁਦ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਦਿਓ, ਕਿ ਮਜ਼ਹਬ ਤੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਕੀ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਵੈਸੇ ਇਸ ਚਲ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, “ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ?”, ਇਥੇ ਤਾਂ ਧਰਮ ਲਫਜ਼ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਮਜ਼ਹਬ ਕਿਥੋ ਆ ਗਿਆ?

ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਵਾਲ ਜੁਆਬ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਿੱਖਮਾਰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸਿੱਖਮਾਰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਪੁਛ ਲਓ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਵਾਲ ਵਿਚ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕਿਉਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਮਜ਼ਹਬ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ, “ਮਾਰਿਆ ਸਿੱਕਾ ਜਗਤ ਵਿਚ ਨਾਨਕ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਚਲਾਯਾ”

ਜ਼ਿਆਰਤ ਕਰ ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਫਿਰ ਕਰਤਾਰਪੁਰੇ ਨੂੰ ਆਯਾ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਈ ਦਹਦਿਹੀ ਕਲਿਜੁਗ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਧਿਆਯਾ॥ ਵਿਣ ਨਾਵੈ ਹੋਰ ਮੰਗਣਾ ਸਿਰ ਦੁਖਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਸਬਾਯਾ॥ ਮਾਰਿਆ ਸਿੱਕਾ ਜਗਤ ਵਿਚ ਨਾਨਕ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਚਲਾਯਾ॥ ਬਾਪਿਆ ਲਹਿਣਾ ਜੀਵਦੇ ਗੁਰਿਆਈ ਸਿਰ ਛੜ੍ਹ ਫਿਰਾਯਾ॥ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਮਿਲਾਇਕੈ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਰੂਪ ਵਟਾਯਾ॥ ਲਖ ਨ ਕੋਈ ਸਕਈ ਆਚਰਜੇ ਆਚਰਜ ਦਿਖਾਯਾ॥ ਕਾਯਾਂ ਪਲਟ ਸਰੂਪ ਬਣਾਯਾ ॥੪੫॥ (੧-੪੫-੮)

ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮਜ਼ਹਬ ਕਹਿਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਧਰਮ ਕਹਿਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਪੰਥ ਕਹਿਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਮਾਰਗ ਕਹਿਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਵੀ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ, “ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥(੧)”, ਅਤੇ, “ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ”, ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਣ ਲਈ ੧੪੨੯ ਪੰਨੇ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਔਕਾਤ ਕਿਥੇ, ਕਿ ਦਾਸ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿਹੀ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ ਨੂੰ, ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਖੇਪ ਤੇ

ਸਪੱਸ਼ਟ, ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਸਮਝਾਂ ਸਕੇ। ਬਿਹਤਰ ਇਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਖੁਦ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਪੁਛ ਲਓ।

ਦਾਸ ਇਤਨਾਂ ਜਰੂਰ ਕਹਿਣਾਂ ਚਾਹੇਗਾ, ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ (ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ) ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਤੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੂਸਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਰਵਾਇਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਜਕਲ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੇ ਬਲ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਹੋਵੇ।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਪਾਖੰਡ ਜੋ ਦੀਸਹਿ ਤਿਨ ਜਮੁ ਜਾਗਾਤੀ ਲੂਟੈ ॥
ਨਿਰਬਾਣ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਵਹੁ ਕਰਤੇ ਕਾ ਨਿਮਖ ਸਿਮਰਤ ਜਿਤੁ ਛੂਟੈ ॥੧॥ ਸੰਤਹੁ ਸਾਗਰੁ
ਪਾਰਿ ਉਤਰੀਐ ॥ ਜੇ ਕੋ ਬਚਨੁ ਕਮਾਵੈ ਸੰਤਨ ਕਾ ਸੋ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਤਰੀਐ ॥੧॥
ਰਹਾਉ ॥ (੨੪੨, ੨੪੮)

"ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ"

(ਡਾ: ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ)

Email = sarbjitsingh@yahoo.com

<http://www.geocities.ws/sarbjitsingh/>,

06/07/2020 at 3:00pm 1 Like

Iqbal Singh Dhillon

In reply to Dr. Sarbjit Singh

ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ, ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਬੋਲੋੜਾ ਹੀ ਲੰਬਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਲ (counter-questions) ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ:

“ਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕੁਝ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿਜੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੌਂਪ ਦਿਤਾ ਸੀ?” ਜ਼ਾਹਰ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਏਥੇ ਤੁਸੀਂ ‘ਧਰਮ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਜ਼ਹਬ ਜਾਂ religion ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ‘ਧਰਮ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ (ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਬਦ ‘ਧਰਮ’ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ‘ਨੈਤਿਕਤਾ’ ਭਾਵ ethics ਤੋਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)। ਏਥੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ‘ਸਿਖਮਾਰਗ’ ਵੈਬਸਾਈਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ “ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ?” ਵਿਚ ਵੀ ‘ਧਰਮ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਮਜ਼ਹਬ’ ਭਾਵ religion ਤੋਂ ਹੈ, ‘ਨੈਤਿਕਤਾ’ ਤੋਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਂਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਸਵਾਲ ਵਿਚ ਮਜ਼ਹਬ/religion ਸ਼ਬਦ ਕਿਉਂ ਵਰਤੇ ਹਨ। ਸੋ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪਣਾ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰੋ। ਸਵਾਲ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਪੇਸ਼ ਹੈ: “ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ (religion) ਚਾਲੂ (launch) ਕੀਤਾ ਸੀ ?”

ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

06/07/2020 at 3:40pm 1 Like

ਮਨੋਜ ਮਲਿਕ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ)

ਮਾਨਯੋਗ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਜੀ,

ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਨਮਸਕਾਰ।

ਤੁਹਾਡੀ 7 ਜੂਨ ਦੀ ਆਪਬੀਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਲਗਾਤਾਰ 25 ਵਰ੍ਹੇ ਤੁਸੀਂ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ "ਸਿੱਖ ਮਾਰਗ" ਦੀ ਏਡੀਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਰਿਹੋ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਫਰਾਹਮ ਕਰਦੇ ਰਿਹੋ। ਇਸਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਧੰਨਵਾਦ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਸਭ ਤੋਂ ਬੜਾ ਧਰਮ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਸਵਾਲ "ਕੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਚੋਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ" ਤੁਹਾਡਾ ਆਖਰੀ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ "ਧਰਮ" ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਰਿਲੀਜਨ ਹੈ।

ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ, ਇਸਾਈ ਧਰਮ, ਮੋਹਮਡਨ ਧਰਮ ਚੋਰ ਠੱਗ ਅਤੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਧਰਮ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਲੱਖਾਂ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਧਰਮ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਇਸਦੀ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਧਰਮ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਪਰਲੋਕ ਦੀ ਵੱਧ ਫਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜਿਹਾਦ ਅਤੇ ਧਰਮਯੁੱਧ (crusade) ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਵੀ ਧਰਮ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਅਮੇਰਿਕਾ ਵਿੱਚ 9/11 ਦੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਵੀ ਧਰਮ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ, ਕੈਲਵਿਨ, ਬੁੱਧ, ਮਹਾਵੀਰ, ਨਾਨਕ, ਕਬੀਰ ਆਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀਆਂ ਬਬੇਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਧਰਮ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਹੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਾਬ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੈ। ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਸਾਡੇ ਮੂਲ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਮ ਦੀ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਮਾਨਵਵਾਦ (Humanism) ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਜਹਬਾਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਵਿਕਲਪ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵਨ-ਜਾਂਚ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਕਬੂਲ ਹੋ ਰਿਹੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਵਵਾਦ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਐਮਸਟਰਡਮ

ਘੋਸ਼ਣਾ-ਪੱਤਰ-2002 (Amsterdam Declaration -2002) ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ। ਮੇਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ Humanist Canada ਦੇ ਲੋਕਲ ਚੈਪਟਰ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ (ਪਰਲੋਕ ਨਹੀਂ, ਇਸੇ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਦਿਨ) ਲਈ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ।

ਮਨੋਜ ਮਲਿਕ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

06/13/2020 at 4:56am 1 Like

[HashOver Comments](#) – [RSS Feed](#) · [Source Code](#) · [JavaScript](#)

ਬੜ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪੜਾ
ਘਰ